

Lehdistötiedote
Luxemburg, 11. marraskuuta 2019

Schengen-alueen rajavalvonnassa käytettävät IT-järjestelmät on suunniteltu hyvin, mutta EU:n tarkastajat huomauttavat, että tietojen oikea-aikaisuutta ja kattavuutta on parannettava

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että jäsenvaltioiden rajavalvontaviranomaisten olisi keskityttävä toiminnassaan enemmän siihen, että kaikki tiedot tallennetaan nopeasti Schengen-alueen ulkorajavalvontaa tukeviin EU:n tietojärjestelmiin. Schengen-alueella koskevat IT-järjestelmät ovat tehokas väline, jota rajavartijat käyttävät yhä enemmän rajatarkastusten yhteydessä. Järjestelmistä kuitenkin puuttuu tällä hetkellä joitakin tietoja, ja osa tiedoista on puutteellisia tai niitä ei ole syötetty järjestelmään ajoissa. Tarkastajat toteavat, että tämä vähentää joidenkin rajatarkastusten tehokkuutta.

Schengen-alueen perustamisen myötä rajatarkastukset poistettiin 22 osallistujajäsenvaltion ja neljän muun Euroopan maan väliltä. Tässä tilanteessa tuli erittäin tärkeäksi, että alueen ulkorajoja valvotaan tehokkaasti rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa ja maahanmuuton valvontaa silmällä pitäen. EU:n talousarviosta suunnattiin arvioiden mukaan yli 600 miljoonaa euroa rajavartijoiden työtä helpottavien IT-järjestelmien perustamiseen.

Tarkastajat tutkivat, kuinka hyvin rajavalvonnan keskeiset IT-järjestelmät auttoivat rajavartijoita tarkistamaan Schengen-alueelle saapuvia henkilöitä hyväksytyillä rajanylityspaikoilla maarajoilla, satamissa ja lentoasemilla. IT-järjestelmät koskivat henkilöiden, esineiden, viisumien ja turvapaikkahakemusten tarkastuksia, sormenjälkien vertailua ja matkustajarekistereitä. Tarkastajat tekivät tarkastuskäynnin Italiaan, Luxemburgiin, Puolaan, Ranskaan ja Suomeen.

“Rajavartijat päättävät IT-järjestelmien tietojen perusteella, päästävätkö he henkilön ylittämään rajan. Joissakin tapauksissa he eivät kuitenkaan saa järjestelmistä tarpeeksi tietoa päätöksensä tueksi”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Bettina Jakobsen.

“Tarkastuksemme tavoitteena oli tunnistaa näiden järjestelmien suunnittelun ja käytön näkökohtia, jotka voivat auttaa rajavartijoita tekemään työnsä tehokkaammin.”

Tarkastajat totesivat, että Schengen-alueella koskevat IT-järjestelmät oli yleisesti ottaen suunniteltu hyvin edistämään rajatarkastuksia ja tarkastuskäynnin kohteena olleet jäsenvaltiot noudattivat yleensä

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus on saatavilla kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

oikeudellisia vaatimuksia. Jotkin maat edistivät kuitenkin tehokkaita rajatarkastuksia muita enemmän, ja jäsenvaltiot pystyivät hyödyntämään tietojärjestelmiä systemaattisemmin.

Yli puolet tilintarkastustuomioistuimen kyselyn kohteena olleista rajavartijoista oli jossakin vaiheessa päästänyt ihmisiä rajan yli katsomatta heidän tietojaan järjestelmistä. Tarkastajat havaitsivat eroja myönnettyjen Schengen-viisumien ja tarkastettujen viisumien määrissä. Tämä voi tarkoittaa sitä, että viisumeja ei tarkasteta järjestelmällisesti kaikilla rajanylityspaikoilla.

Rajavartijat eivät aina saa järjestelmistä ajantasaisia ja täydellisiä tietoja. Tarkistaessaan jonkin nimen he saattavat saada satoja tuloksia – useimmiten vääriä positiivisia osumia, jotka heidän on tarkistettava käsin. Tarkastajat toteavat, että tämä vähentää rajatarkastusten tehokkuutta ja lisää myös riskiä sille, että todellisia osumia ei huomata.

Valvontaa koskevien IT-ratkaisujen ja matkustajarekistereiden käyttöön asettamisessa ilmeni pitkiä viiveitä, jotka estivät rajaviranomaisia jakamasta tärkeitä tietoja. Viivästykset vaikuttivat myös rajoilla vallitsevaa tilannetta koskevaan tiedonvaihtoon ja sormenjälkitietojen vaihtoon. Tarkastajat varoittavat, että sormenjälkitietojen siirron viivästyminen voi johtaa siihen, että väärä maa nimetään vastuulliseksi turvapaikkahakemuksen käsittelystä. Lisäksi jäsenvaltioilta kuluu kauan järjestelmien arvioinneissa havaittujen puutteiden korjaamiseen. Tarkastajat totesivat kuitenkin, että arvioinnit olivat perusteellisia ja järjestelmällisiä.

Tarkastajat suosittelevat, että Euroopan komissio edistää IT-järjestelmiä koskevan koulutuksen lisäämistä, parantaa tietojen laadunvalvontamenettelyjä, analysoi viisumitarkastuksiin liittyviä eroja ja vähentää tietojen syöttämiseen ja havaittujen puutteiden korjaamiseen liittyviä viiveitä.

Toimittajille tiedoksi

Kaikki Schengen-valtiot vastaavat yksin omien rajojensa suojelemisesta, mutta niiden välinen tehokas yhteistyö alueen suojelemiseksi edellyttää tietyn tasoista rajatarkastusten yhdenmukaistamista ja yhteistä viisumipolitiikkaa. Schengen-valtiot myönsivät vuonna 2018 yli 14 miljoonaa lyhytaikaista Schengen-viisumia. Lokakuun 2015 ja syyskuun 2017 välisenä aikana viisumeja myönsivät eniten Ranska, Saksa, Italia, Espanja ja Kreikka: ne myönsivät lähes 18 miljoonaa viisumia mutta suorittivat alle 14 miljoonaa tarkastusta. Schengen-mailla on käytössä myös 200 erityyppistä kansallista viisumia, joiden avulla voi matkustaa Schengen-alueella. Nämä viisumityypit eivät sisälly yhteiseen IT-järjestelmään, joten niitä koskevat tiedot eivät ole yhteisiä muiden maiden kanssa.

Niiden kolmansien maiden kansalaisten määrä, joilta evättiin maahanpääsy ulkorajoilla, vaihteli: vuonna 2017 se oli 440 000, kun se oli ollut vuonna 2009 lähes 500 000. Muissa maissa tehtyjen kuulutusten perusteella saatujen etsittyihin henkilöihin ja esineisiin liittyvien osumien määrä lähes kolminkertaistui vuosina 2013–2017 (87 000 osumasta 243 000:een). Kuukausiraporteissa näkyy noin kolme miljoonaa varoitusta mahdollisista laatuongelmista (rekisterien kokonaismäärä on noin 82 miljoonaa).

EU on perustanut viisi IT-tukijärjestelmää: Schengenin tietojärjestelmä; viisumitietojärjestelmä; Eurodac (järjestelmä sormenjälkien vertailua varten); Euroopan rajavalvontajärjestelmä ja matkustajarekisterijärjestelmä. Jäsenvaltiot hyödynsivät vain vähäisen osan rajavalvonnan tietojärjestelmien parantamiseen käytettävissä olevasta EU:n rahoituksesta.

Erityiskertomus nro 20/2019 "EU:n rajavalvontaa tukevat tietojärjestelmät – tehokas väline, mutta tietojen ajantasaisuuteen ja täydellisyysyteen on kiinnitettävä enemmän huomiota" on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä. Tarkastajat ovat hiljattain

julkaisseet kertomuksia alaan liittyvistä aihealueista. Esimerkkeinä voidaan mainita tullin tietotekniikkajärjestelmät ja valvonta, Schengen-tietojärjestelmä ja ulkoinen muuttoliike.

Lehdistö – yhteydenotot:

Damijan Fišer – sähköposti: damijan.fiser@eca.europa.eu

puhelin (+352) 4398 45410 matkapuhelin: (+352) 621 55 22 24